

Лекція 1.

ЧАСТИНА 3

ACQUIS ЄС

Acquis ЄС

Угода про асоціацію — це не просто звичайна міжнародна угода. Крім конкретних норм в угоді передбачається можливість наближення українського законодавства до acquis ЄС та застосування великого обсягу acquis ЄС в правовій системі України..

Acquis ЄС (з франц. – «добробок») — це надбання європейської інтеграції у політичній, правовій і економічній сферах, яке будується на європейських спільних цінностях, визначених у статті 2 Договору про ЄС.

У політичному і правовому значенні — це комплекс прав і обов'язків держав-членів ЄС. Вони усі зобов'язані поділяти і дотримуватися acquis ЄС, якщо не погоджено інакше.

Наприклад, Великобританія та Данія не беруть участі в економічному і валютному союзі, а Великобританія і Ірландія — в Шенгенській зоні. Країна-кандидат на вступ до ЄС має забезпечити дотримання та імплементацію acquis. Це частина так званих «копенгагенських» критеріїв членства в ЄС.

Обсяг acquis ЄС, який поширюватиметься на Україну, можна визначити в широкому і вузькому вимірах.

У широкому вимірі — це надбання і добробок ЄС в межах предметної дії Угоди про асоціацію (політичне, безпекове, економічне, правове, культурне співробітництво).

У вузькому (правовому) вимірі — акти первинного і вторинного права ЄС, правові принципи, спільні цінності і навіть судова практика ЄС. А також конкретні методи тлумачення acquis ЄС.

Найвужче розуміння acquis ЄС, яке поширюватиметься на Україну — це правове надбання в межах окремого сектору співробітництва між Україною та ЄС, який визначено в тексті Угоди про асоціацію та відповідних додатках. Наприклад — це «торговельний acquis ЄС», «acquis ЄС захисту прав споживачів», або «енергетичний acquis ЄС».

Україна взяла на себе юридичні зобов'язання імплементувати acquis ЄС майже в тому обсязі, який вимагають від держав-кандидатів на вступ але в межах предметної дії Угоди про асоціацію..

Укладення угод про асоціацію з іншими країнами часто сприймають як трамплін на шляху до членства ЄС. Однак, зверніть увагу, немає автоматичного зв'язку між асоціацією та перспективою вступу в Європейський Союз.

Ефективна імплементація Угоди про асоціацію — це передумова подальшої інтеграції України в Європейський Союз. Наша держава має відповідати спільним демократичним та економічним цінностям та забезпечити належне функціонування ПВЗВТ. Цього можна

досягти тільки через побудову конкурентної ринкової економіки та запровадження міжнародних правових стандартів та стандартів ЄС.

Імплементацию і застосування Угоди про асоціацію в правовій системі України визначає національне конституційне законодавство. Щодо застосування міжнародних угод, Конституція України передбачає, що міжнародні договори, визначені як обов'язкові парламентом, стають частиною законодавства (ст. 9). А закон України «Про міжнародні договори України», зокрема ч. 2 ст. 19, передбачає, що у разі конфлікту між положеннями міжнародних договорів, яким є і Угода про асоціацію, та національним законодавством, пріоритет мають міжнародні договори. Отже, після ратифікації Верховною Радою, Угода про асоціацію стала невід'ємною частиною правової системи України та має пріоритет у разі конфлікту з національним законодавством (за винятком Конституції України).

Однак у ході поступового застосування *acquis* ЄС ми прослідковуємо кілька тенденцій:

неготовність нашої судової влади застосовувати і ефективно здійснювати міжнародні норми у своїх рішеннях. Оскільки ефективне застосування положень Угоди про асоціацію буде залежати від розуміння національними суддями не тільки її положень, а й *acquis* ЄС, принципів і доктрини права, а також рішень Судів ЄС.

неготовність українського населення пройти через довгий і іноді болючий процес політичних, економічних і правових реформ, визначених в Угоді про асоціацію, та сприяти подоланню корупції і встановленню верховенства права в нашій державі.

Попри все, Угода про асоціацію задає Україні дуже чіткий вектор руху. Це своєрідна програма змістовних та системних реформ політичної, правової та економічної систем України. А також переосмислення історичного і культурного напрямку в розвитку нашої держави.